

"Şeair-i İslamiye" ne demektir ve nelerdir; misal verir misiniz?

Şeair, âdetler, İslâm işaretleri, İslâma ait kaideler, anlamına gelmektedir. Allah'ı anmak, hamdetmek, ezan okumak, İslâmî kıyafet gibi alametlere **Şeair-i İslamiyet** deniyor. Bütün Müslümanlarla alâkalı meseleler ve alâmetler, umumun hissedar olduğu işlerdir.

"Sünnet-i Seniyyenin içinde en mühimmi, İslâmiyyet alâmetleri olan ve şeaire de taalluk eden sünnetlerdir. Şeair, âdeta hukuk-u umumiye nev'inden cemiyete âit bir ubudiyettir. Birisinin yapmasıyla o cemiyet umumen istifade ettiği gibi, onun terkiyle de umum cemâat mes'ul olur."(1)

"Nasıl 'Hukuk-u Şahsiye' ve bir nevi 'Hukukullah' sayılan 'Hukuk-u Umumiye' nâmiyle iki nevi hukuk var. Öyle de: Mesâil-i şer'iyede bir kısım mesâil, eşhâsa taalluk eder; bir kısım, umuma, umumiyet itibariyle taalluk eder ki; onlara 'Şeair-i İslâmiye' tabir edilir. Bu şeairin umuma taalluku cihetiyle umum onda hissedardır. Umumun rızası olmazsa; onlara ilişmek, umumun hukukuna tecavüzdür. O şeairin en cüz'îsi (sünnet kabilinden bir mes'elesi) en büyük bir mes'ele hükmünde nazar-ı ehemmiyettedir. Doğrudan doğruya umum âlem-i İslâma taalluk ettiği gibi, Asr-ı Saâdetten şimdiye kadar bütün eâzım-ı İslam'ın bağlandığı o nurani zincirleri koparmaya, tahrip ve tahrif etmeğe çalışanlar ve yardım edenler düşünsünler ki, ne kadar dehşetli bir hatâyâ düşüyorlar. Ve zerre miktar şuuruları varsa, titresinler!"(2)

Öncelikle şunu ifade edelim ki, İslam'ın işaretleri olan şeair çok değişiktir. Bazısı farzdır, namaz gibi; kimi kurban gibi vaciptir; bazıları da sünnettir. Ezan okumak, selam vermek vb. şeair, bütün Müslümanların asırlarca devam ettirdikleri bir gerçektir. Bu sebeple üzerinde Hz. Peygamber (asv)'den günümüze kadar bütün Müslümanların hakkı vardır. Onlara ilişmek umumun hakkına tecavüzdür.

Şeairin yaşatılması, farz-ı kifayedir. Şeair, umumun hakkı türünden cemiyete ait bir kulluk vazifesidir. Birisinin yapmasıyla o cemiyetin tamamı istifade ettiği gibi,

---

terkedilmesiyle de herkes mesul duruma düşer. Bu ehemmiyetten dolayıdır ki, **farz ibadetlerde olduğu gibi şairi de gizlemek yerine açıktan yapmak daha faziletlidir.** Bunlara riya girmez ve herkese ilan edilir. Çünkü, şairin gösterilmesi, mü'minlere manevi kuvvet verir, inkarcıların moralini bozar.

Şairin ilanı, İslam'ın manen tebliğidir; İman ve Kur'an'ın gerçekliğini insanlara duyurmak, göstermektir. Onlar üzerinde Asr-ı saadetten şimdiye kadarki bütün Müslümanların hakkı vardır. Müslümanları şairden koparmaya çalışanların da cinayetleri o nisbette büyüktür.

Şaire saldıranlar hakkında, Müslümanların bazen dehşetli hatalara düştükleri görülür. Bediüzzaman bu durumu, **“asrın acip bir hassası”** olarak tespit eder. Müslümanların olağanüstü derecede saflığı yüzünden, “dehşetli cani ve binlerce insanın hakkını mahveden adamlardan” bir tek iyilik görünce, kötülüklerini unutarak onlara taraftarlık gösterdiğini belirtir. Bu durum, ekall-i kalil olan sapık ve azgın kişilerin, safdil taraftar kitlenin marifeti ile, haklı çoğunluğa tahakküm etmesini netice vermektedir. Halbuki, bir insan yalnız kendine yapılan kötülükleri affedebilir; başkalarının, özellikle umumun hakkından fedakarlık edemez. Aksi halde zulme şerik olmuş olur.

Bu türden dehşetli zulümlerden birisi, Kur'an ve ezanın aslı yerine tercemesinin okutulmak istenmesidir. Bunlar İslamî şairin en büyük ve mukaddes olanlarıdır.

Sübhanellah, elhamdülillah, Allahü ekber gibi câmi kelimeler, selamın lafızları, besmele, **maşaallah, barekallah** gibi hayret ve takdir ifadelerinden, takva, tevekkül gibi kelimelere kadar bir çok şey, İslam işaretlerine (şair) girer.

Minareler, mezar taşları, medreseler, çeşmelerdeki kitabeler de, bu manada birer İslam nişanıdır. Bize Allah'ı, Kur'an'ı, İslamiyet gerçeğini hatırlatır. Müslüman isimleri, güzel Türkçemize yerleşen bazı deyimler, atasözleri içinde erimiş olan bazı vecizeler de buna dahil edilebilir...

Dipnotlar:

(1) bk. [Lem'alar, On Birinci Lem'a.](#)

(2) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup.](#)